

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
دانشکده دندانپزشکی
مرکز تحقیقات بیماریهای دهان و دندان
مرکز مولفه های اجتماعی موثر بر سلامت دهان و دندان

پایان نامه :
جهت دریافت درجه دکترای دندانپزشکی

عنوان :

بررسی کلینیکوپاتولوژیک بیماران دارای ضایعات واکنشی مراجعه کننده به بخش بیماریهای دهان دانشکده
دندانپزشکی کرمان از سال ۱۳۷۴ تا ۱۳۹۷

اساتید راهنما :

دکتر مهسا کلانتری
دکتر محمدرضا زارعی

استاد مشاور:

دکتر مریم السادات هاشمی پور

پژوهش و نگارش :

سپیده اسلامی پناه
فاطمه باقری

شماره پایان نامه: ۱۰۹۸

سال تحصیلی ۱۳۹۷-۹۸

چکیده:

مقدمه: ضایعات واکنشی ضایعات شایعی در مخاط دهان هستند که در اثر تحریک مخاط ایجاد می شوند. در صورتیکه دندانپزشکان از شیوع و علائم بالینی این ضایعات آگاه نباشند تشخیص و ارائه طرح درمان دشوار است. هدف از این مطالعه بررسی تظاهرات کلینیکوپاتولوژیک ضایعات واکنشی هیپرپلاستیک در بیماران مراجعه کننده به بخش بیماریهای دهان دانشکده دندانپزشکی کرمان در یک دوره ۲۳ ساله بود (۱۳۷۴-۱۳۹۷).

روش کار: در این مطالعه گذشته نگر، تمام پرونده های موجود در بایگانی بخش بیماریهای دهان تحت بررسی قرار گرفتند. اطلاعات مربوط به سن، جنس، محل، تشخیص هیستوپاتولوژیک و تظاهرات بالینی ضایعات واکنشی استخراج و در فرم اطلاعات ثبت شد. داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS نسخه ۲۰ و با استفاده از آزمون کای دو مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند ($p < 0.05$).

یافته ها: از ۳۱۲۶ ضایعه دهانی، ۴۶۰ مورد (۱۴/۷۱٪) ضایعات هیپرپلاستیک واکنشی بودند. شایعترین ضایعات به ترتیب پیوژنیک گرانولوما و فیبروم تحریکی بودند. تمامی ضایعات در زنان بطور غالب مشاهده شدند. ($p < 0.05$) شایعترین محل درگیری لته بود و ضایعات در دهه پنجم زندگی شایعتر بودند. ($p < 0.05$) بیشتر ضایعات سطح صاف داشتند. تمایل به خونریزی تقریباً در یک سوم ضایعات مشاهده شد در حالی که لقی دندان مجاور و تحلیل استخوان زیرین به ترتیب در ۱۵٪ و ۱۰/۲٪ موارد مشخص شد. ۵/۷٪ ضایعات عود کرده بودند.

نتیجه گیری: اکثر یافته ها در این مطالعه مشابه نتایج مطالعات قبلی بود. آگاهی از فراوانی و تظاهرات بالینی ضایعات واکنشی برای تشخیص و طرح درمان در کارهای بالینی سودمند می باشد.

کلمات کلیدی: پیوژنیک گرانولوما، فیبرومای تحریکی، ژانت سل گرانولومای محیطی، اسیفاینگ فیبرومای محیطی، ضایعات واکنشی.

Abstract

Introduction: Reactive lesions are common oral mucosal lesions caused by irritation of the mucosa. Diagnosis and development of a treatment plan is difficult if dentists are not aware of the prevalence and clinical symptoms of these lesions. The aim of this study was to review the clinicopathologic features of reactive hyperplastic lesions in patients referring to Oral Medicine Department of Kerman Dental School over a period of 23 years (1996-2018).

Methods: In this retrospective study, all records from the archives of the Oral Medicine Department were reviewed. Information relating to the age, gender, location, histopathologic diagnosis and clinical features of reactive lesions was extracted and recorded on data forms. Data were analyzed using SPSS statistical software (V.20) using the chi-square test ($p < 0.05$).

Result: Of 3126 oral lesions, 460 cases (14.71%) were reactive hyperplastic lesions. The most common lesions were pyogenic granuloma and irritation fibroma, respectively. Female predominance was noted in all lesions. The most common location of involvement was the gingiva, and lesions were more common in the fifth decade of life. Most lesions had smooth surface. The tendency of bleeding was seen among almost one third of the lesions while mobility of the adjacent tooth and underlying bone loss were noted in 15% and 10.2% of the cases, respectively. 5.7% of the lesions were recurred.

Conclusion: The major findings in this study were broadly similar to the results of previous studies. Knowledge of the frequency and clinical features of reactive lesions is beneficial when establishing a diagnosis and treatment plan in clinical practice.

Keywords: Pyogenic granuloma, Irritation fibroma, Peripheral giant cell granuloma, Peripheral ossifying fibroma, Reactive lesions.

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده دندانپزشکی

« صورتجلسه دفاع از پایان نامه تحصیلی »

با تاییدات خداوند متعال جلسه دفاع از پایان نامه سپیده اسلامی پناه و فاطمه باقری مسعود زاده دریافت درجه دکترای حرفه ای در رشته دندانپزشکی تحت عنوان " بررسی کلینیکو پاتولوژیک بیماران دارای ضایعات واکنشی مراجعه کننده به بخش بیماریهای دهان دانشکده دندانپزشکی کرمان از سال ۱۳۷۴ تا ۱۳۹۷ " در دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی به تاریخ ۹۸/۵/۱۳ برگزار گردید. هیات داوران که قبلا پایان نامه ایشان را مطالعه نموده اند، پس از شنیدن دفاعیات و پرسشهای لازم از ایشان نتیجه را به شرح زیر اعلام می کنند. پایان نامه در وضع فعلی مورد قبول است و نامبرده با نمره ۱۹/۲۲ امتیاز عالی را دریافت نموده است.

امضاء	نام و نام خانوادگی:	هیات داوران
	دکتر مهسا کلانتری	استاد راهنما
	دکتر محمد رضا زارعی	استاد راهنما
	دکتر مریم السادات هاشمی پور	استاد مشاور
	دکتر فاطمه السادات سجادی	نماینده پژوهشی
		اساتید مدعو
		دکتر الهام عباس زاده
		دکتر بهاره حسینی
		دکتر علی طاهری

مراتب فوق مورد تایید است

